

תאריך: 26.5.05

בתשובה נא לציין: 34698

לכבוד
מיכל צוק, עו"ד
מחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה
משרד המשפטים
ת.ד. 1087
ירושלים

בפקט

שלום רב,

הנדון: בג"צ 4416/05 אבו-שמה נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
קביעת קריטריון לקבלת רישיון ביקור לילדים המבקשים להירשם במרשם

בעתירה שבנדון התבקש המשיב לשנות את מדיניות ההקפאה של מתן רישיונות ביקור, בה הוא נוקט מזה חמש שנים, באופן אשר יאפשר לילדים בגילאים 5-16 להיכנס לגדה ולממש את זכותם הבסיסית להירשם במרשם האוכלוסין הפלסטיני על פי דין הדם החל בגדה.

הסעד הכללי

הודעת לי כי לעת הזאת אין המשיב מתכוון לשנות ממדיניותו, וכי בקשות לרישיונות ביקור ייבחנו באופן פרטני כעניין הומניטרי. אין בידנו להשלים עם מצב דברים זה, וזאת בשל מספר טעמים, כפי שיפורט להלן:

1. ההגיונות והשקיפות השלטונית מחייבת את המשיב להודיע מהם הקריטריונים שעל פיהם ניתן רישיון ביקור, בין אם אלו קריטריונים "הומניטריים" ובין אם לאו.
2. מקרים הומניטריים, מטבעם, הם מקרים מיוחדים אשר נסיבות התרחשותם משתנות מעניין לעניין. בענייננו יש **מכנה משותף רחב** מאוד לכלל המקרים. בכולם מדובר על ילדים בטווח גילאים מסוים, הנמצאים בחו"ל, ואשר לא יכולים לממש את זכאותם להירשם במרשם האוכלוסין הפלסטיני. גם אם לא ניתן להגדיר את כל המקרים ההומניטריים, ניתן בהחלט להודיע שכל המקרים העונים למכנה משותף זה כלולים בחריג ההומניטרי.
3. הרשויות מחויבות לערכים של **שקיפות ושוויוניות**. האמירה שכל מקרה ייבחן לגופו אינה עונה על כך. השקיפות והשוויוניות מחייבות קביעת קריטריונים ברורים ומוצהרים. ממילא אין ביכולתכם הפלות ילד אחד לעומת השני.

4. העדר קריטריונים ברורים, והעדר הצהרה ברורה כי אתם מטפלים בבקשות אלו מביאה לאי-שוויון ולהפליה לרעה של מי שאין לו ייצוג משפטי. הצד הפלסטיני לא מעביר לעת הזאת בקשות המוגשות במת"ק, ללא אישור מוקדם מישראל. אישור מוקדם כזה ניתן רק לאותם מעטים ברי מזל שמיוצגים על ידי המוקד להגנת הפרט או עו"ד אחר, כמו העותר ואחיותיו. מצב זה אינו ראוי.

5. אף אם המשיב מתייחס לסוגיית מתן רישיונות ביקור לילדים כעניין "הומניטרי", עליו לפעול בצורה שקופה ושוויונית, לאפשר לציבור להגיש בקשות ומסמכים במת"ק, להודיע לצד הפלסטיני כי בקשות אלו יטופלו על ידי הצבא, לקבוע מהם המסמכים הנדרשים ומהם הקריטריונים למתן רישיון הביקור וכמובן לטפל בצורה מהירה ואפקטיבית בבקשות.

6. לעניות דעתי נקיטת צעדים אלו אינה מחייבת לקבוע מסמרות או לדון בעצם הזכות, ועל כן אין בה לפגוע באינטרסים שונים של המשיב או של המדינה. מדובר בעניין בסיסי של התנהגות תקינה של השלטון וכיבוד זכויות אדם.

הפתרון החלופי – הכרה ברישום ללא נוכחות הילד

7. לחלופין עליכם לקבוע כי תכירו ברישום של ילדים ללא נוכחותם הפיזית בגדה, ותצהירו על כך. ממילא התניה זו אינה מעוגנת בהסכמים והיא בלתי חוקית. פתרון זה יאפשר לקרובי משפחתו של הילד בגדה, באמצעות מסמכים רלוונטיים, לרשום את הילד במרשם ולאפשר את כניסתו לגדה המערבית כתושב, ללא צורך ברישיון.

מקרים דחופים

8. לאור ההקפאה העמוקה במתן רישיונות ביקור, הנמשכת כבר חמש שנים, ישנם מקרים דחופים, בהם אחד הילדים, עומד לעבור את גיל 16 ולאבד את זכאותו להירשם במרשם (כשהחלה ההקפאה היו ילדים בני 10 ו-11 בסך הכל).

9. לאור הנזק הבלתי הפיך שייגרם לאותם ילדים, ולאור העובדה כי מרבית הבקשות ניתנות לפתרון, ביקשנו כי תודיעו בכתב שתמשיכו לטפל בבקשות שהוגשו בזמן, אף אם עבר הילד את גיל 16. טרם קיבלנו את התייחסותכם. לעניות דעתי, התחייבות זו תאפשר לצדדים למצות את הטיפול בבקשות הדחופות ללא צורך בהליכים נוספים, וייטב לכולם.

לאור האמור, אבקש את עמדתכם במהרה. על פי עמדתכם נגבש את עמדתנו ביחס לסעד הכללי בעתירה.

בכבוד רב,

גיל גן-מור, עו"ד

העתק:

אלי"מ יאיר לוטשטיין, היועמ"ש גדמ"ע.
סנדרה אופינקרו, קמ"א, לשכת יועמ"ש גדמ"ע.
סגן יגאל אוסטנובסקי, מחלקת דין בינלאומי.